

Päeva Sõnum. Nr 86. 20. ? 26. mai 2018

PÜHA VAIMU VÄLJAVALAMINE

"Issand pööras Iiobi saatuse, kui too palvetas oma sõprade eest." Ii 42:10

Usu juures on palju sõnadega seletamatut, kuid siiski kogetavat. Püha Vaimu väljavalamine nelipühil on üks selliseid sündmusi. Inimestena ei saa me sugugi sõnadesse panna neid tundeid, mida jüngrid kogesid, kui Jumala Vaim nende peale laskus. Samuti ei suuda me täpselt ära seletada, mismoodi Püha Vaim tuli. Kuid me võime näha Püha Vaimu tulemise tulemusi.

Püha Vaimu väljavalamine muutis jüngrite usku ja suhtumist Kristusesse. Kui nad seni kartsid tunnista oma usku teistele, sest vaenlased oleks võinud neid selle pärast karistada, siis nelipühast alates tunnistasid nad julgelt oma usku. Apostlid olid valmis isegi oma elust loobuma usu tunnistamise nimel. See näitab, et Püha Vaimu väljavalamine oli nende jaoks võimas elumuutev kogemus.

Jüngrid said Püha Vaimu siis, kui nad üheskoos palvetasid. Püha Vaimu väljavalamine tähendas kiriku sündi. Inimene vajab elus ühendust teiste inimestega ja ka usuliselt saame üksteist toetada koguduses. Jumala Vaim sünnitab ühendust inimeste vahele, kõrvaldab vaenu ja enesekesksuse ning annab asemele armastuse.

Nelipühil saame paluda, et Jumal annaks meile oma Vaimu. Keegi ei suuda selgitada, kuidas see toimub, kuid Jumala Vaimu tulemise elumuutvat jõudu võib kogeda igäüks. See annab meile usulise selguse ja kindluse ning loob uue sideme kaasinimestega. Vaimu läbi muutub meie elu.

Meelespeetav kirjakoht: See ei sünni väe ega võimu läbi, vaid minu Vaimu läbi, ütleb vägede Issand. Sk 4:6

Nelipühi sündmus on maailmale otsustava tähendusega. Luther ütles, et Jumal tegutseb kahe-sugusel viisil. Tema tegutsemine läbib maailma nagu kaks suurt voolu. Üks vool on maailma ajalugu, nagu see ilmneb oma maiste seaduste, ihade ja kirgede raamis. Selles laseb Jumal kõigil deemonitel vabalt ringi joosta. Selles tohivad inimlik võimuahnus, vale ja hävitamiskirg märatseda. Miks see nii on, selle üle on varjav loor heidetud ja selle saladus ei ilmne meile kunagi täielikult seni, kuni oleme selle maailma kodanikud.

Kuna aga kõik see toimub meie silmade ees Jumala teadmisel, teostub samal ajal Jumala pä-riskava, mis Tal südame lähedal. Segamatult inimeste rumalusest ja deemonite võimust, läheb Jumala püha vool läbi aegade. See on vaikne Jumala ajalugu, milles Ta inimeste südameid vahetpidamata valgustab, vabastab ja võidab ning liidab suureks ning täiuslikuks koguduseks.

Esimese voolu võrdpildiks on paabelitorn, mille abil inimesed tahtsid taevast vallutada ja en-nast jumaldada. Seda torni on inimkond ikka jälle uuesti ehitada püüdnud. Võimutahe, sundus ja enesejumaldamine on selle vundamendiks. Selle tunnistuses seisvad vägede leegionid, selle varjus märatsevad kired ja möllab viha.

Teise voolu piltkujuks on tuvike. See on igavene piltkuju Tõest, mis on vägevam kui kõik selle maailma vürstide võim. See ei sünni väe ega võimu läbi, vaid minu Vaimu läbi, ütleb vägede Issand. Maailma pale peab selle Vaimu läbi uuenduma. Seda uuendust igatseb meist igäüks. Seda on maailmale hädasti tarvis. Kuid see eeldab uuendatud inimsüdameid. Võim ja vägivald ei muuda ühtki

inimsüdant. Nad ainult teevad selle kõvaks ning trotsivaks.

Jumala Vaim aga suudab seda, mida võim ja vägivald ei suuda. Kui nelipühil, oleme tulnud Jumala ette oma suure mure ja leinaga, siis avagem süda sellele armuvoolule, mis nägematul viisil läbib ka tänapäeva maailma, ja palugem, et Ta uuendaks ja muudaks ka meie elu Jumalat usaldavaks eluks. Kui muutub ja uueneb meie elu, on Jumal võitnud meis ühe sillapea, kus Ta edasi tungib ja teisi südameid oma armastuse, andeksandmise, sallivuse ja rahu riigile võidab. Ainult Jumala Vaimu läbi kaovad vägivald, vale, ülekohtus ja orjalaagrid, sünnib uus inimene, luuakse uus maailm ja teostub rahvaste vahel prohvet Jesaja ettekuulutus: "Ja tema mõistab kohut paganate vahel ning juhatab paljusid rahvaid. Siis nad taovad oma mõõgad sahkadeks ja piigid sirpideks; rahvas ei tõsta mõõka rahva vastu ja nad ei õpi enam sõdimist." (Js 2:4)

Uurige Issanda raamatust ja lugege: ükski neist ei ole puudu, ükski neist ei ole teist kaotanud, sest tema on oma suu kaudu andnud käsu ja tema Vaim on need kogunud. (Js 34:16) Issanda Vaim on minu peal, seepärast on ta mind salvinud. Ta on mind läkitanud kuulutama vaestele rõõmusõnumit, kuulutama vangidele vabakslaskmist ja pimedatele nägemist, laskma vabadusse rõhutuid. (Lk 4:18) Ja ta tegi paeltest piitsa ning ajas pühakojast välja kõik, nii lambad kui härjad, ja ta puistas laiali rahavahetajate mündid ning lükkas kummuli nende lauad. (Jh 2:15)

Palvetagem: Hea taevane Isa, täname Sind, et saatsid nelipühil Püha Vaimu jüngritele ja et sellest muutus nende elu. Me täname Sind, et Püha Vaimu tulemisel sündis kristlik kirik, kus inimesed võivad kogeda Sinu lähedust ja omavahelist üksteise toetamist. Läkita meilegi oma Püha Vaim, et võiksim tunda usu kandvat jõudu ja omavahelist ühendust ning minna sellele toetudes edasi. Aamen.

* * *

ARMASTUS, MIS ANNAB

Pühapäev ? 20. mai

Nelipüha

Jeesus ütles: "Nõnda on Jumal maailma armastanud, et Ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes Temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu." Jh 3:16

Jumal on küll armastanud ja andnud, end sellel sõnumil on veel teinegi tahk. Kas inimene võtab Jumala anni vastu või lükkab selle endast ära? Andja on Jumal, vastuvõtja inimene, kes peab ise valima. Jumal on meile andnud Jeesuse Päästjaks, Lunastajaks ja Õnnistegijaks, et meie tee võiks kulgeda taeva poole Jumala juurde. Inimese osaks jääb anni vastuvõtmine. Jumal armastab hukkuvat maailma, ikka selleks, et seda hukatusest päästa.

Jumal ootab, et sa Tema armastuse vastu võtaksid. Armastuse, mis ei ole vilets või jõletu kaas-tunne või sümpaatia, vaid armastuse, milles on jõud, mis on võimeline inimese uueks looma. Olgu inimene kui tahes patune, Jumal peseb inimese pattudest puhtaks. "Nii sügaval keegi ei kõnni, kuhu ei ulatu Päästja käed. Ei kedagi välja ta lükka, ei kellelgi sulge teed," kirjutab Jumala armastusest laulik. Jumal puhastab, annab andeks, et inimene saaks Jumalale kõlblikuks. See on tegu, milleks maine armastus ega tarkus ei ole suuteline. Ainult Jumala armastus loob inimese uueks.

Jumala and, Jeesus Kristus, tuleb vastu võtta. Jeesuse vastuvõtnu võtab vastu Jumala anni, mida saab vastu võtta usus ja palves. See on inimesepoolne tegu, millel inimese moraalsele palgele on ääretult hea mõju. Kirjutatud on, et kõik saab uueks. Kes on Kristuse sees, on uus loodu. Vanad asjad on möödas, vaata, kõik on uueks saanud! Nüüd on nii andja kui ka saaja mõlemad rõõmsad.

Otse loomulikult äratav nii suur armastus vastuarmastuse. Jumala armastav inimene püüab oma samme eluteel seada Sõna alusel ja tema eeskujuks on Jeesus Kristus.

Suur on valitsus ja otsatu on rahu Taaveti aujärjel ja tema kuningriigi üle, et seda kinnitada ja toetada kohtu ja õigusega, sellest ajast ja igavesti. Vägede Issanda püha viha teeb seda. (Js 9:6) Kes usub ja on ristitud, see päästetakse, aga kes ei usu, mõistetakse hukka. (Mk 16:16) See ongi mu Isa tahtmine, et igäihel, kes näeb Poega ning temasse usub, oleks igavene elu, ja viimsel päeval mi-na äratav ta üles. (Jh 6:40) Jumala armastus meie vastu on saanud avalikuks selles, et Jumal oma ainusündinud Poja on läkitanud

maailma, et me tema läbi elaksime. Selles on armastus - ei, mitte selles, et meie oleme armastanud Jumalat, vaid et tema on armastanud meid ja on läkitanud oma Pojab lepitushvriks meie pattude eest. (1Jh 4:9,10)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Üsna sagedasti väidetakse, et igas inimeses, olgu ta nii põhja langenud kui tahes, on ka kübeke head. Mis head siis niisuguses inimeses võiks olla?

Palvetagem: Kõigeväeline Jumal, taevane Isa, me ülistame Sind, sest Sa oled oma Vaimu väl-ja valanud ning Tema kaudu pühitsed ja juhataid oma rahvast. Valgusta ja juhata oma Vaimuga meie südameid, kinnita ja kaitse oma väega ning aita, et Sinu kogudus võiks kasvada usus ja armastuses. Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi, kes koos Sinuga Püha Vaimu ühtsuses elab ja valitseb igavesest ajast igavesti. Aamen.

* * *

ME KUULUME KOKKU

Esmaspäev ? 21. mai

2. nelipüha

Peetrus ütles: "Parandage meelt ja igaüks teist lasku ennast ristida Jeesuse Kristuse nimesse oma pattude andekssaamiseks, ning siis te saate Püha Vaimu anni." Ap 2:38

Seda kirjakohta võib kokkuvõtta ühe sõnaga: Pöörduge tõe poole, Jumala poole, astuge Tema valitsuse alla, võtke tõsiselt, et asjade seis on muutunud.

Selle kutse tõsidust võib mõista ainult see, kes vaatab kainelt inimelu ja maailma tõsiasjadele, nende jõududele, mis meid valitsevad. Olgu peale, et iga inimene on nõus tunnistama poliitilist võimu, sotsiaalseid ja materiaalseid jõude, mis vormivad maailma palet, määravad iga ajajärgu näo ning mõjutavad iga üksiku inimese elu. Kuid kristlased näevad pealispinnast sügavamale ning on alati arvestanud nende jõududega, mida Pühakirjas on nimetatud kokkuvõtlikult patu, kurjuse ja sur-ma väeks. Selles mõttes on kristlased realistid, kes vaatavad tõsiasjadele näkku ega pigista oma sil-mi ja mõtteid kinni. Aga julgust ja jõudu selliseks kaineks vaateks annab Jumala tundmine, teadmi-ne, et Kristus on Issand ja võitja, ja seista Temaga ühenduses tähendab seista eluvõitluses selle poole, kes on üle iga võimu, jõu ja väe mitte ükski selles, vaid ka tulevas maailmas.

Õige vastus Jumala tegudele on usk. See on usaldus Tema vastu, suurem usaldus kui millegi muu vastu. Uues Testamendis tehakse vahet usu ja tegude vahel, neid vastandatakse. Toetuda tegudele tähendab jääda selle juurde, et me peame elus ise võidu saavutama, selle asemel et osa saada Tema võidust. See tähendab, et peame ise oma patud lepitama, selle asemel et meelt parandada ja elada andekssaamisest. See tähendab et peame oma elu ise kindlustama. Selle asemel, et vastu võtta abi, mida Tema pakub.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Miks saatis Jumal meile aga Püha Vaimu? Püha Vaim on meie Lohutaja, kes on meie juures igavesti (Jh 14:16). Ta varustab meid kõigega, mida vajame kaasinimeste teenimiseks (1Kr 12:7). Kas ei ole seda julgustav teada?

Palvetagem: Issand Jeesus Kristus, meie hingede Karjane ja Ülevaataja, me täname Sind südamest, et Sa oled maa peale rajanud oma Kiriku ja meid selle liikmeiks kutsunud. Anna meile Püha Vaimu, et me Sinu õndsakstegevate tõde õigesti tunnistaksime, usus Sinust kinni hoiaksime ja ükskord rõõmuga Sinu ausse saaksime, kes Sa koos Isaga Püha Vaimu ühtsuses elad ja valitsed igavesest ajast igavesti. Aamen.

* * *

ÜKS TEE ARUSAAMISELE

Teisipäev ? 22. mai

Veel paljude muudegi sõnadega veenis Peetrus neid ja manitses: "Laske end päästa sellest sõgedast sugupõlvest!" Ap 2:40

Need Peetruse sõnad näitavad kahte tähtsat asja. Esiteks, et inimene ise ei saa end päästa. Te-ma ainus lootus on, et ta laseb Jumalal end päästa. Ja teiseks. Inimene võib jääda päästmata, ehkki Jumal sooviks teda päästa ja ehkki Kristus tema päästmiseks on surnud. See juhtub siis, kui inimene ei lase ennast päästa. Päästetud saab inimene siis, kui ta tuleb Päästja, Jeesuse Kristuse juurde. Kui ta

seda ei tee, siis jääb ta päästmata.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Varakirikus teati, et kui Jumal kellegi päästis, siis päästeti see inimene kogukonda. Tolle aja inimestel oleks olnud väga raske mõista kaasaegset läänelikku mõtteviisi, mis teeb usust inimese eraasja ning kus inimesed ka tihti ütlevad: "Selleks et kristlane olla, ei ole mulle kogudust vaja!" Kahjuks on ka paljud kogudused ise kaotanud selle kogukonna-tunde ja inimesed lahkuvad sealt, et otsida atraktiivsemat kogukonnaelu mujalt.

Palvetagem: Kristuse kutse kõlaga meile kõigist ilmahäältest üle; Tema kutse olgu meile kõige tähtsamaks kutsumiseks elus ja surmas, kodumaal ja võõrsil, rõõmus ja valus, vaesuses ja rikkuses, suures ametis ja väikses ametis, olgu kus tahes, olgu ajal, mil tahes! Olaf Sild

* * *

UUE JA AVATUMA MAAILMA ALGUS

Kolmapäev ? 23. mai

Siis hakkas Peetrus rääkima: "Kas keegi võib vett keelata, et ei ristitaks neid, kes on saanud Püha Vaimu nõnda nagu meiegi?" Ap 10:46,47

Nelipüha on kristliku koguduse sünnipäev. Kristuse kogudus sündis juutluse rüpes, kuid Ju-mala plaanid olid algusest peale avaramad, kui jüngrid suutsid kujutleda. Asjaolu, et nad olid neli-pühapäeval hakanud imeliselt rääkima teisi keelemurdeid, oli kaugeleulatav prohvetlik märk. Jumala riik pidi kasvama üle neile tuntud keele- ja kultuuriipiiride. Nelipüha kuulutas ette Paabeli keeltesegaduse lõppu.

Juutus, mis oli valitsev religioon, elas aga edasi oma provintsslikku elu rahvusliku liikumise loosungite all. Nende suurim mure oli säilitada oma identiteeti üha laienevas Rooma impeeriumis. Usk ainujumalasse ja erakordselt range moraal oli seni seda teha aidanud. Jeesuse jüngrid lähtusid alul samadest mõttemallidest. Olid nemadki ju oma rahva ustavad pojad. Aga Jumala plaanid olid suuremad.

Peetrus ei jõudnud oma kõnet veel lõpetadagi, kui Püha Vaim alla langes. Jüngrid ehmusid. Kuidas on see võimalik, et ka paganad räägivad võõrast keelt ja ülistavad Jumalat? Õnneks oli see ehmatuse, mis ei lahutanud, vaid ühendas. Mõelda vaid, Jumal ei põlga paganaidki! Ta jagab uut elu kõigile, kelle südamed on avatud. Nii see on ? Püha Vaim paneb meie kivistunud kujutlused ikka ja jälle küsimärgi alla.

Palvetagem ja kuulakem, mida Vaim kogudusele ütleb! Laskem end juhtida ühtsesse ja avatumasse maailma, kus valitseb mõistmine ja armastus.

Kuid uskujaid saadavad sellised tunnustähed: minu nimel ajavad nad välja kurje vaime, räägivad uusi keeli. (Mk 16:17) Ja südametundja Jumal on nende eest tunnistanud, andes neile Püha Vaimu nagu meilegi. (Ap 15:8)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Jumal küsib, kas me tahame Tema plaanidele alla kirjutada. Meil kõigil on veel ruumi kasvada armastuses, rõõmus, rahu, pikas meeles ja lahkuses, heatahtlikkuses ja ustavuses, tasaduses ja enesedistsipliinis. Eks te tea, et te olete Jumala tempel, milles Püha Vaim elab!

Palvetagem: Tee oma tööd minus, nii et Sina oled minu elu. Ümbritse mind, nii et Sina oled minu maailm. Täida mind nii täielikult, et saaksin ise väikeseks ja vaid Sina oled suur. Jörg Zink

* * *

ÄRA OLE TEADMATUSES

Neljapäev ? 24. mai

Ükski, kes Jumala Vaimus räägib, ei ütle: "Neetud olgu Jeesus!" ning ükski ei suuda öelda: "Jeesus on Issand!" muidu kui Püha Vaimus. 1Kr 12:3

Tähtsam erinevus Püha Vaimu ja teiste vaimude vahel on, et Püha Vaim mitte kunagi ei "tõrva" ega halvusta Jeesust, ega püüa vähendada Tema tähtsust. Vastupidi. Ta tunnistab Kristusest, kirkustab Kristust ja juhib Tema juurde. Selles kultuuris, kus elasid korintlased oli juba ainu üksi sellest juhtnõörast väga palju kasu.

Kurjad vaimud saavad Jeesust needa ja rääkida Temast halba, seepärast nad ka ei tunnista Te-da ka Issandaks st. oma isandaks. See reegel ei ole piisav, et igas olukorras eristada õiget õpetust valest, aga see ei tee seda sugugi vähe tähtsaks. Ajal mil ristiusk oli alles suur vähemus, kõigi muu-de üld levinud religioonide kõrval, oli see Pauluse antud "rusikareegel" täiesti sageli piisav. Korint-lased teadsid nüüd, et üleloomulikud nähtused iseenesest ei ole veel mingid tunnistused, et tegutse-jaks on Püha Vaim. Kõige tähtsam ei ole, et toimub midagi imelist, vaid tarvis on tähelepanna tegu-tsevate vaimude sõnumit. Seda oleks väga kasulik meelespidada ka tänapäeval neil kes jooksevad igasuguste ime asjade järele, kuid ei taha kuulda Jeesusest Kristusest.

Jeesus vastas talle: Sa oled õnnis, Siimon, Joona poeg, sest seda ei ole sulle ilmutanud liha ja veri, vaid minu Isa, kes on taevas. (Mt 16:17) Ärge keelake teda, sest ükski, kes teeb minu nimel vägeva teo, ei saa järgmisel hetkel rääkida minust halvasti (Mk 9:39) ja et iga keel tunnistaks: Jeesus Kristus on Issand - Jumala Isa kirkuseks. (Fl 2:11)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Elav Jumal, aita mul täna avastada taas uut Sinu Sõnas.

Palvetagem: Mina usun, et ma omast mõistusest ega väest ei saa uskuda Jeesusesse Kristusesse, oma Issandasse, ega tulla Tema juurde, vaid Püha Vaim on mind kutsunud evangeeliumi kaudu, oma annetega valgustanud, õiges usus pühitsenud ja hoidnud.

Martin Luther

* * *

ANNETE MITMEKESISUS

Reede ? 25. mai

Väeavaldustes on erinevusi, aga Jumal on seesama, kes teeb kõike kõikides. Aga igapäevale antakse Vaimu avaldus ühiseks kasuks. 1Kr 12:6,7

Jumalikud tegevused on mitmesugused, kuid Jumal on seesama. Paulus toob esile mõtte, et kristlaste seas ei saa olla jagunemist "annete" alusel, sest üks ja seesama Jumal jagab kõiki andeid kogu nende mitmekesisuses. Ta teeb kõike kõikides.

Igapäevale antakse Jumalalt mingi anne. Vaimulikud anded ja nende kasutamine on midagi avalikku ja avatut, mida näevad ka teised peale nende valdajate. Andeid ei anta rivaalitsemiseks ega kadetsemiseks, vaid ühiseks kasuks. See on kõige eesmärk. Vaimuanded antakse alati selleks, et neid kasutataks usklikekogu kui terviku, mitte ühe andevaldaja ülesehitamiseks. Lõhestav individualism on vastuolus annete eesmärgiga.

Ühele andis ta viis talenti, teisele kaks ja kolmandale ühe, igapäevale tema suutlikkust mööda, ning läks ära võõrsile. (Mt 25:15)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Seega on jäme eksiõpetus kasutada ande relvadena kiriklikus võimuvõitluses, või selleks, et tõmmata tähelepanu kellegi vaimsele ?üleolekule? või tekitada nende tõttu koguduses konflikte.

Palvetagem: Jumal, Sa oled meid päästnud ja seadnud vilja kandma igaveseks eluks. Meie elu Sinus ei piirdu aga üksnes isikliku pääsemisega, vaid Sa liidad iga kristlase oma Ihu, koguduse liikmeks. Aita meil siis ka koguduse keskel head vilja kanda, tundes ära oma annid ja oskused ning rakendades neid ühiseks kasuks. Marcus Hermen

* * *

KRISTUSE IHUNA ON KOGUDUS NÄHTAV SUURUS

Laupäev ? 26. mai

Nagu ihu on üks tervik ja sel on palju liikmeid, aga kõik selle ihu liikmed, kuigi neid on palju, on üks ihu, nõnda on ka Kristus. 1Kr 12:12

Kogudus ei ole lihtsalt hulk inimesi, mis on korraldatud organisatsiooniks, vaid Jumala plaani kohaselt peab ta olema otsekui elav ja toimiv organism. See on oluline vaimulik tõsiasi millele Paulus on viidanud ka juba eespool. Organisatsioon on asi mida võib luua inimene inimliku organiseerimise teel ja sellised on ka kogudused, kui neid vaadata inimlikust seisukohast.

Organism, aga on midagi palju enam. Sellesse kuuluvad liikmed lahutamatu kokku, ega saa ilma teineteiseta hakkama. Selline on Kristuse koguduse vaimulik olemus. Paraku peab siinkohal tõdema, et on võimalik kuuluda kogudusse ainult kui organisatsiooni ja pealegi üsna formaalselt, ilma et teiste usklikega tegelikult sisemist sidetki olekski. Siin kohal peaks igati mõtlema järele enda olukorra üle.

Iga ihuliige vajab teisi, kuigi sellele sageli ei mõtlegi. Eriti need kes tunduvad olevat "kõige tugevamad".

Sest otsekui meil on ühes ihus palju liikmeid, aga kõigil liikmeil ei ole sama tegevus. (Rm 12:4)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Meenuta ande mida Jumal on sulle andnud. Palu, et Jumal aitaks sul olla enam avatud Tema töö erisuse rikkusele meie keskel.

Palvetagem: Oma lapsi ühte kõida, kallid sõber kindlasti. Las meidki armu leida, armu näita alati. Tões meid kõiki ühte liida, tõde oled ise Sa; ja meid valgusega täida, Sina oled valgus ka. Nicholas Ludwig von Zinzendorf

* * *

Kasutatud allikad

- Himma, Paul (2007) Suuremeelne Jumal. Jutlused 1980ndatest [postil]. Tallinn: Allikas, lk 226-228
 - Kiivit, Jaan (1999) Tõde teeb vabaks [postil]. Tallinn: Logos, lk 161-162
 - Morris, Leon (2008) Pauluse esimene kiri korintlastele. Tallinn: Logos, lk 191-192
 - Piibliõppekursus "Piibel kaanest kaaneni": Peetrus kuulutab Jeesust (Ap 2:22-41); Kas vajad suurt varvast (1Kr 12:10-22). Pühakirja selgitab Rannamõisa koguduse õpetaja Aare Kimmel. Pereraadio
 - Plank, Uno. (1960) Jumala otsijad. Valimik pagulaspõlve jutlusi. [postil]. Uppsala: Eesti Vaimulik Raamat, lk 74-75
 - Soom, Kaido. Püha Vaimu väljavalamine. - Eesti Kirik (31.05.2017): <http://www.eestikirik.ee/puha-vaimu-valjavalamine-7>
- Tammo, Joosep (2000) Päeva eriline sära [postil]. Tallinn: Logos, lk 201,203-204

Koostas Indrek Lundava.

Mai 2018